

MÖLNDALS TINGSRÄTT

DOM

2003-06-23

meddelad i Göteborg

Mål nr T637-01

PARTER

Kärande

Kerstin NN, GÖTEBORG

Ombud: advokaten NN

GÖTEBORG

Svarande

Bertil Magnusson, Storskiftesvägen 3

433 41 PARTILLE

DOMSLUT

1. Tingsrätten lämnar Kerstins talan utan bifall.
2. Kerstin skall ersätta Bertil Magnusson hans kostnader i målet med femtusen (5 000) kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 23 juni 2003 till dess betalning sker.

YRKANDEN MM

Kerstin har yrkat att tingsrätten fastställer att hon framför Bertil Magnusson har bättre rätt till ca 700 stycken fotografiska glasplåtsnegativ.

Bertil Magnusson har bestritt yrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Kerstin har som grund och utveckling av sin talan anfört följande. Hon är dotterdotter till NN och dotter till Eva som avled år 1939. Hon ärvde efter sin mors bortgång ifrågavarande glasplåtar och är således deras ägare. Plåtarna innehåller bla a familjefotografier och bilder från Göteborg och Släps församling med omnejd. Plåtarna förvarades i oskiftat bo hos hennes bror som avled år 1993. Efter hans bortgång tillskiftades Kerstin plåtarna. Kerstin visste inte vad glasplåtarna innehöll och behövde hjälp med att ta reda på detta. Efter att ha pratat med en fotograf, som avböjt uppdraget att göra pappersfotografier, tog hon kontakt med Bertil Magnusson som hon kände sedan många år och som hon visste var intresserad av fotografi och släktforskning. Under deras första samtal förklarade hon att hon hade glasplåtsnegativ och ville veta vad det var för bilder och om det gick att göra kopior på papper. Bertil Magnusson var först betänksam. Hon tror att han nog inte riktigt visste hur man skulle göra. Trots sin betänksamhet förklarade han sig villig att åka och hämta glasplåtarna och de åkte tillsammans till hennes brors hus i Släp. Plåtarna som hade förvarats på vinden i lådor var mycket smutsiga och många var sönder. De kom överens att Bertil Magnusson skulle ta hand om plåtarna och ta reda på om man kunde göra kopior och vad det var för bilder. Därefter skulle de träffas och gemensamt gå igenom plåtarna, varvid hon skulle bestämma vilka bilder hon var intresserad av. Det var aldrig tal om att Bertil Magnusson skulle få plåtarna. Han skulle endast förvara dem och göra papperskopior. När Bertil Magnusson några veckor efter att de hämtat plåtarna hörde av sig var hon sjuk och kunde inte komma för att titta på plåtarna. Han berättade vid det tillfället att han hade köpt foto-

papper för 500 kr. De hade kommit överens om att inte göra något utan att först diskutera det sinsemellan. Hon blev därför arg och sa till honom att sluta med detta. Hon ville inte betala för något som hon inte visste vad det var. Bertil Magnusson ringde vid något annat tillfälle och förklarade att plåtarna var så smutsiga och trasiga att han mest hade lust att slänga dem. Hon sa att det kunde han göra, bara han talade om för henne vad han gjorde. Efter det samtalet levde hon i tron att han hade slängt plåtarna, vilket hon inte hade haft något emot. Många år efteråt, under hösten 1999, kom Bertil Magnusson och dennes fru förbi och bjöd henne hem till sig. När hon kom hem till honom visade han henne först ett album med fotografier som hon själv redan hade. Därefter visade han henne fotografier på datorn och hon förundrades över hur han hade fått tag i alla dessa bilder. Hon frågade honom varifrån han hade fått dem och han sa att de hade legat i lådan. Hon kände sig chockad över att det fanns så många fler bilder än hon trodde och över att han inte hade slängt plåtarna.

Bertil Magnusson har som grund och utveckling av sitt bestridande anfört följande. Han kontaktades av Kerstin under år 1993. Hon berättade att hon ärvt en låda med gamla glasplåtar och ville ha hjälp med att hämta plåtarna och sedan göra papperskopior. Det verkade vara en svår uppgift och de pratade länge om detta. Varken han eller Kerstin visste vad plåtarna innehöll eller hur många de var och han var tveksam att åta sig uppdraget, eftersom det skulle vara ett svårt arbete. Han föreslog att han skulle få överta plåtarna och erhålla publiceringsrätten av bilderna mot att ge henne papperskopior till självkostnadspris. Detta accepterade Kerstin och han åtog sig att köra henne till Släp och hämta glasplåtarna. Det råder ingen tvekan om att parterna redan vid detta samtal avtalade att han fick plåtarna med äganderätt. De var en motprestation för det arbete som han skulle lägga ner. Plåtarna hade stått i lådor på vinden och han förklarade för Kerstin att de först måste rengöras innan han kunde göra några kopior och att hon sedan kunde komma och säga vilka bilder hon ville ha. Plåtarna var i dåligt skick och han har lagt ner hundratals timmar på att göra rent dem för att kunna göra kopior. Han skulle aldrig ha lagt ner så mycket tid på rengöring, om han inte hade fått dem med äganderätt. Efter det att han rengjort plåtarna kontaktade han Kerstin och sa att hon måste komma och titta på dem. Han berättade också att han köpt fotopapper och kemikalier. Hon ville inte titta på plåtarna och blev arg för att han lagt ner pengar och sa att han inte var

klok. Han blev besviken över att Kerstin inte ville titta på bilderna men visste att hon kunde brusa upp och tänkte inte så mycket på det. Efter detta samtal år 1993 har Kerstin inte visat något intresse för vare sig plåtarna eller kopiorna och de hade ingen kontakt förrän hösten 1999. Han hade då bjudit in henne, eftersom han tyckte det var synd att hon inte hade sett de fina bilderna. Under år 1999 hade han köpt en scanner och han hade gjort digitala bilder av glasplåtsnegativen. När Kerstin kom på besök frågade han henne om hon mindes att han hade köpt fotopapper för att ansluta till deras senaste samtal. Han ville fullfölja sin del av avtalet och få henne att välja bilder. Hon blev dock irriterad och sa att han skulle ju ha slängt plåtarna. Redan under år 1993, när han förklarade för henne att plåtarna var skadade, hade hon sagt till honom att slänga dem och detta upprepade hon nu. När hon fick se alla bilderna som han scannat blev hon upprörd och krävde att få tillbaka plåtarna. Han förklarade att det kunde hon inte få. I så fall skulle han ha ersättning för det arbete som han lagt ner. Under förutsättning att tingsrätten lämnar käromålet utan bifall kommer glasplåtarna att deponeras hos Göteborgs Stadsmuseum för all framtid, där de nu förvaras.

DOMSKÄL

Utredningen i målet

Förhör under sanningsförsäkran har hållits med parterna varvid de bekräftat vad de anfört till utveckling av sin talan. Vidare har på Kerstin begäran vittnesförhör hållits med hennes dotter NN och på Bertil Magnussons begäran med hans hustru Elsvig Magnusson. Kerstin har åberopat en skrift av Bertil Magnusson till kronofogdemyndigheten som skriftlig bevisning.

Vid förhöret med dottern NN har bland annat följande framkommit. Hon minns inte av vem och på vilket sätt som hon först hörde talas om samlingen av glasplåtsnegativ. Bertil Magnusson hade kontaktat henne med anledning av att han skulle skriva en bok om Davida Hasselblad. Vid något samtal frågade hon honom hur han fått tag i samlingen och han förklarade att eftersom han haft plåtarna så länge så var de hans nu, men att de kom från Kerstin.

Elsvig Magnusson har under förhöret bland annat redogjort för vad Bertil Magnusson berättat om vad som förevarit mellan parterna, vilket har bekräftat Bertil Magnussons uppgifter, samt att han berättade om avtalet när han kom hem med glasplåtarna.

Tingsrättens bedömning

Kerstin och Bertil Magnusson har alltså lämnat olika uppgifter om vad som avtalats dem emellan i fråga om glasplåtsnegativen. Kerstin har som stöd för sin talan anfört att hon aldrig skulle ha gett bort glasplåtarna när hon inte visste vad de innehöll. Tingsrätten finner inte detta påstående förenligt med det faktum att Kerstin uppenbarligen inte brydde sig om att plåtarna kunde komma att förstöras utan att hon dessförinnan visste vad de innehöll. Hon ansåg ju inte heller att plåtarna hade något värde, varken ekonomiskt eller personligt. Dessutom visade Kerstin inte något intresse för bilderna mellan åren 1993 och 1999, eftersom hon antog att Bertil Magnusson förstört bilderna. Hon gjorde dock inga ansträngningar att under dessa sju år förvissa sig om vad som hänt med glasplåtarna. Dessa omständigheter talar för att hon har överlåtit dem till Bertil Magnusson som ersättning för hans arbete. Först när hon fick se de bilder som Bertil Magnusson framställt förefaller hennes intresse för samlingen ha väckts.

Tingsrätten har inte funnit någon anledning att betvivla vad Bertil Magnusson uppgett. Hans utsaga om det som avtalats mellan parterna stöds vidare av Kerstin förfarande. Därtill kommer att det inte hade varit ett rimligt agerande från hans sida att lägga ner arbete på plåtarna utan att få någon kompensation för detta.

Den skrift till Kronofogdemyndigheten som Kerstin har åberopat som skriftlig bevisning är ett svar från Bertil Magnusson på en ansökan om handräckning från Kerstin med yrkande att utfå nu ifrågavarande glasplåtar. I svaret bestred Bertil Magnusson yrkandet enbart under åberopande av att inte ansåg sig skyldig att lämna ut plåtarna utan ersättning. Han bestred alltså inte yrkandet på den grunden att han var ägare till plåtarna. Bertil Magnusson har förklarat detta med att han även då ansåg sig vara ägare men att han kunde tänka sig att lämna tillbaka plåtarna mot er-

sättning. Tingsrätten godtar den förklaringen. Det sätt på vilket Bertil Magnusson formulerat sig i skriften kan därför inte tolkas till dennes nackdel.

Vid en sammantagen bedömning finner därför tingsrätten att Bertil Magnusson visat att parterna avtalat att han skulle erhålla plåtarna med äganderätt. Käromålet skall därför lämnas utan bifall.

Kerstin skall som förlorande part ersätta Bertil Magnusson hans rättegångskostnader. Hon har vitsordat av honom yrkat belopp på 5 000 kr som skäligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga, Dv 401

Överklagande senast 14 juli 2003, ställs till Hovrätten för Västra Sverige.

Lagmannens namnteckning